

ДО МАЙКАТА, КОЯТО НЕ МОГЛА ДА НАМЕРИ ГРОБА НА ЗАГИНАЛИЯ СИ СИН

Търсила си го, казваш, по всички войнишки гробища. Пътувала си от Златибор до Корфу и до Солун. Изкачвала си се на Каймакчалан и на Мачков камен. Спускала си се в долините на мъртвите. Където си научавала, че има войнишко гробище, натам си се заточвала. Молила си да та четат списъците на погребаните тук и там. Сричала си и сама имената на надгробните кръстове. Няма и няма.

Не тъгувай, скъпа майко. Прекалената тъга е грях. Господня е земята и онова, което я изпълва. Където и да е гробът на твой син, на Божията земя е. Докоснеш ли черната земя пред прага на твой дом, докоснала си края на гроба на твой син. А всевиждащото Божие око обхожда земята и вижда мъртвите, както и живите. Ако синът ти е скрит от теб, той не е скрит от Бога. Сам Бог го е скрил от теб, за да очисти чрез тъгата твоето сърце и да ти пригответи радостна изненада, радостна среща с твой син в Неговите вечни чертози.

Неизвестни са и гробовете на мнозина велики и свети хора. Незнаен е останал гробът на пророк Мойсей, гробовете на мнозина от апостолите и мъчениците Христови, гробовете на мнозина пустинници и аскети. Техните имена са написани с червени букви в календара. Славим тяхната памет, зидаме им църкви, отправяме им молитви. Но гробовете им не знаем. И така, недей да тъгуваш, че гробът на твой син ще остане знаен само за всевиждащото Око, както и гробовете на толкова светци и светици. В Дебър има една майка, чийто син, също войник, бил погребан някъде в далечна земя. Поради своята старост тя не могла да отиде на гроба му. Ала се досетила майчината душа как да прелее гроба на своя син. Всяка събота тя отива на войнишкото гробище край Дебър. Там лежат войници, чиито майки не могат да дойдат на гробовете им. На тези гробове тя пали свещи и шепне молитви. И моли свещеника да прелее и да спомене името, изписано на кръста, а заедно с него и името на нейния Атанас.

И та можеш да правиш така. И болката та ще стихне.

Но още по-важно е да мислиш за душата на своето дете, отколкото за неговия гроб. Неговата душа не е в нито един гроб на земята. Тя е по-близо до теб, отколкото до гроба.

Имало още една майка, която по време на войната пътувала до бойното поле, за да посети гроба на сина си. Но гробът се намирал под вражески огън и не я пуснали. Върнала се у дома безутешна. И както си седяла в стаята, внезапно, по Божи промисъл, нейният син ѝ се явил. Майката скочила и извикала:

- Къде си, сине мой?

- Пътувах с теб, майко, и се върнах.

Казал ѝ също, че е добре и че тя трябва да спре да плаче.

Престани и ти да плачеш, а започни да раздаваш милостиня за упокой на душата на твоя син. Достатъчно си смекчила със сълзи земята на своето сърце, време е сега да оставиш да изникне плод. А най-драгоценните плодове, котето се раждат от сълзите, са молитвата, милостинята и предаността на волята Божия. Нека молитвата ти бъде едната кръстна греда, а милостинята - другата. Ог тях направи кръст за своя син. Молитвата се издига във висините, а милостинята се простира нашир. Кротката преданост на волята Божия пък нека ти е като гвоздеите, с които кръстът се заковава.

Не отделяй молитвата от милостинята. И блага небесна утеха ще слезе тихо в твоето сърце като роса върху жадна земя.

Мир на теб и благословение от Бога!